

Grün László Feleségével És Felesége Szüleivel

Ez egy családi kép, itt van a feleségem Rita [középen], az apósom Scheer Miklós [balról az első az első sorban], anyósom [jobbról az első], a lányom Gabriella és a fiam András. [Grün László balról az első a hátsó sorban.] A fénykép Marosvásárhelyen készült. Gabika akkor 2-3 éves lehetett. 1959-ben házasodtunk össze a feleségemmel. 1955-ben vagy 1956-ban népszámlálás volt Romániában. A népszámlálásra tanárokat és tisztviselőket kértek fel. Volt egy felkészítő, azt hiszem, a szakszervezetek házában, ott ismerkedtem meg a feleségemmel, aki tisztviselő volt. Nem is tudtam, hogy zsidó, mert Scheer Ritának hívták, és az egy olyan igazi németes név. Egyébként abban az időben nem érdekelt senkit, hogy az magyar, román vagy zsidó. Anyósoméknak az 1940-es években és előtte nehéz életük volt, mert apósom zsidó volt és antifasiszta, és ez a kettő nagy súly volt, amit el kellett viselni. Az apósom be volt zárva mint antifasiszta. A háború előtt munkás

volt egy papírgyárban Nagykárolyban. Nagykárolyban éltek, ott született a feleségem is. 1941-ben el kellett menekülniük onnan. Ide jöttek Marosvásárhelyre, itt élt az anyósom testvére. A sógora a bőrgyárban dolgozott, és a nehéz időkben, a deportációkor oda voltak elbújtatva a feleségemék és az egész család egy pincébe, és így tudták átvészelni a deportációt. Utána itt maradtak, és az apósom egy könyvüzletben dolgozott. A háború utáni lakáskrizis nagyon sokáig fennállt. Nehéz volt a lakáskérdés, a család együtt lakott a Lupeni utcában. 2 és fél szobánk volt, ott voltunk együtt mind a hatan, de akkor mindenki úgy lakott. Mi nagyon jól voltunk együtt. Nagyon nagy előny volt, hogy mindig otthon volt a nagymama, és vigyázott a gyerekekre, mikor kicsik voltak. Így laktunk együtt 1980-ig, amikor ide költöztünk, ahol most lakunk. Ők ott maradtak, de cseréltek, mert a két és fél szoba nagy volt nekik. Ugyanabban a házban, pontosan mellettük volt egy nagy garzon, és azzal elcserélték. A fiam, András körül van metélve [lásd: körülmetélés]. Elmentünk egy ismerős sebészhez, és az megcsinálta. Vallásilag ez nem egy kóser körülmetélés, de az, hogy egy vallásilag megbízott embert hozassunk valahonnan, nehéz lett volna. Nemcsak mi csináltuk így, mások is. Bár micvája nem volt. Előtte kellett volna járjon templomba, kellett volna tanuljon, az már nehéz lett volna. A gyerekek itt jártak iskolába Marosvásárhelyen. 1985-ben a fiam megnősült, 1986-ban kiment Izraelbe. Aztán el is váltak. A leányom pedig 1990-ben ment ki Izraelbe, érettségi után. Akkor már nem volt probléma az alijázás. A zöme a zsidóságnak elment még az 1940-es évek végén, egészen 1949-ig, azután már nehezebb volt. El lehetett menni, csak le kellett adni az iratokat. Ha már itt dolgozott, akkor hívták, és annak a cégnek a vezetősége megpróbálta lebeszélni. Az 1960--1970-es években azoknak, akik el akartak menni, le kellett mondaniuk az állampolgárságról, a házról, mindenükről, és csak úgy engedték el. Már az 1980-as években nem voltak olyan szigorú feltételek.